

Kryteria oceny inwestycji

Opis kryteriów oceny inwestycji dla działów administracji rządowej: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe dla części 19 budżetu państwa zarządzanej przez Ministra Finansów i Gospodarki¹

Wymóg opracowania i publikacji opisu kryteriów oceny inwestycji wynika z art. 133aa ust. 5 ustawy o finansach publicznych – dalej UFP

1. Określenie działów Ministra Finansów i Gospodarki wynika z art. 33 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów w związku z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów i Gospodarki

OBOWIĄZKOWE KRYTERIA USTAWOWE (zgodnie z art. 133aa ust. 3 UFP)

Poniżej przedstawiono opis kryteriów ustawowych oceny **inwestycji**, przez którą, zgodnie z art. 133aa ust. 7 UFP, rozumie się nakłady na niefinansowe aktywa trwałe, do których zalicza się wydatki na:

- nabycie lub wytworzenia aktywów trwałych
- ulepszenie istniejących środków trwałych
- pierwsze wyposażenie obiektów budowlanych

Kryterium zgodności z celami wynikającymi odpowiednio ze strategii rozwoju lub politykami społecznymi lub gospodarczymi państwa

Kryterium weryfikuje strategiczne dopasowanie inwestycji do nadrzędnych celów rozwojowych kraju. Projekt nie może być realizowany w oderwaniu od programów rządowych i dokumentów strategicznych.

Zgodnie z art. 133aa ust. 3 pkt 1 lit. a UFP inwestycja powinna być zgodna z celami wynikającymi ze strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³:

➔ **W obszarze inwestycji informatycznych , obejmujących również inwestycje infrastrukturalne, w tym budowlane, związane z rozwojem, podniesieniem jakości i bezpieczeństwa usług IT (dalej: Inwestycje IT):** ocena powinna obejmować zgodność ze strategicznymi dokumentami z obszaru cyfryzacji administracji publicznej, cyberbezpieczeństwa, przeciwdziałania szarej strefie i nadużyciom na rynku finansowym (w szczególności Ustawą o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa, Rozporządzeniem Krajowe Ramy Interoperacyjności, Strategią przeciwdziałania praniu pieniędzy i przeciwdziałaniu terroryzmu).

➔ **W obszarze inwestycji budowlanych oraz inwestycji w infrastrukturę niezwiązaną z IT:** ocena powinna obejmować spójność inwestycji ze strategiami rozwoju oraz programami rządowymi dotyczącymi obszaru, którego dotyczy dana inwestycja.

³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20062271658>

Cd. Kryterium zgodności z celami wynikającymi odpowiednio ze strategii rozwoju lub politykami społecznymi lub gospodarczymi państwa

Wskazane kryterium weryfikuje także zgodność inwestycji z celami opisanymi w dokumentach strategicznych dla działów budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Należy tym samym wykazać, w jaki sposób inwestycja przyczyni się do realizacji celów wynikających z:

- Czteroletnich kierunków działania i rozwoju Ministerstwa Finansów⁴
- Czteroletnich kierunków działania i rozwoju KAS⁵
- Planu działalności Ministra Finansów i Gospodarki w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe
- Planu działalności jednostek podległych Ministrowi Finansów i Gospodarki oraz jednostek przez niego nadzorowanych w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe

⁴ <https://www.gov.pl/web/finanse/strategia-mf>

⁵ <https://www.gov.pl/web/kas/strategia-kas>

Kryterium celowości objęcia inwestycji finansowaniem lub dofinansowaniem ze środków publicznych

Polega na badaniu zasadności zaangażowania środków publicznych. Należy udowodnić, że istnieje realny, udokumentowany problem lub luka operacyjna, której nie da się rozwiązać bez interwencji finansowej. Ocenia się tu także m.in. niezbędność interwencji w danym momencie, czy też brak alternatywnych sposobów rozwiązania problemu.

Inwestycje IT: ocena powinna obejmować zasadność realizacji inwestycji informatycznej z punktu widzenia wykonywania zadań publicznych, ryzyka zwiększenia wykorzystania sektora finansowego do celów przestępczych, zapewnienia ciągłości działania systemów teleinformatycznych, podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa oraz potrzeb organizacyjnych danej jednostki.

Inwestycje budowlane oraz w infrastrukturę niezwiązaną z IT: ocena powinna obejmować zasadność realizacji inwestycji z punktu widzenia wykonywania zadań publicznych, zapewnienia odpowiednich warunków realizacji ustawowych kompetencji jednostki, ciągłości funkcjonowania, bezpieczeństwa użytkowników oraz racjonalnego gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa.

Kryterium oceny finansowej inwestycji, w tym przewidywanych kosztów realizacji i utrzymania inwestycji

Polega na weryfikacji ekonomiczno-budżetowej. Należy zbadać nie tylko koszty samej budowy czy zakupu, ale również przyszłych obciążeń finansowych związanych z eksploatacją, serwisem i utrzymaniem efektów inwestycji.

Inwestycje IT: ocena powinna obejmować analizę kosztów inwestycji w przewidywanym okresie użytkowania, a w szczególności koszty wytworzenia, wdrożenia, utrzymania i rozwoju, w tym dostosowania systemów do zmian organizacyjnych i legislacyjnych, zapewnienia cyberbezpieczeństwa oraz odtworzenie długu technologicznego z uwzględnieniem kosztów zakupu niezbędnej infrastruktury i licencji oraz wymiany sprzętu wynikającej z cyklu życia infrastruktury.

Inwestycje budowlane oraz w infrastrukturę niezwiązaną z IT: analiza finansowa inwestycji obejmuje ocenę kosztów realizacji oraz kosztów w całym cyklu życia projektu, w szczególności kosztów eksploatacji, utrzymania, serwisowania i remontów. Ocenie podlega wpływ inwestycji na przyszłe obciążenia budżetu państwa oraz potencjalne oszczędności i korzyści wynikające z jej realizacji, w tym poprawa efektywności wykorzystania majątku publicznego, ograniczenie kosztów funkcjonowania jednostki oraz efekty społeczne, organizacyjne i środowiskowe pozostające w związku z realizacją zadań resortu finansów.

Kryterium oceny efektywności inwestycji, w tym społeczno-gospodarczej

Należy ocenić relację nakładów do rezultatów (relacja korzyści do kosztów). W ujęciu społeczno-gospodarczym należy zwrócić przede wszystkim uwagę na potencjał projektu inwestycyjnego, na korzyści społeczne lub finansowe, popyt na usługę, wpływ na rozwój regionu.

Inwestycje IT: ocena powinna obejmować relację pomiędzy kosztami inwestycji a przewidywanymi efektami jej realizacji. Efekty mogą mieć charakter finansowy, społeczny, technologiczny, związany z bezpieczeństwem, cyberbezpieczeństwem lub ciągłością działania resortu, a także z jakościowym efektem minimalizacji nadużyć na rynku finansowym.

Inwestycje budowlane oraz w infrastrukturę niezwiązaną z IT: ocena powinna obejmować relację pomiędzy kosztami inwestycji a efektami uzyskiwanymi w okresie użytkowania obiektu lub infrastruktury, w szczególności w zakresie kosztów utrzymania, jakości realizacji zadań publicznych lub czasu obsługi obywateli i przedsiębiorców. W przypadku inwestycji budowlanych uwzględnia się zarówno efekty finansowe, w szczególności oszczędności kosztów najmu, eksploatacji, utrzymania i zarządzania nieruchomościami, jak również efekty społeczno-gospodarcze i organizacyjne związane z realizacją zadań resortu finansów. Ocenie podlegają między innymi: wpływ inwestycji na poprawę warunków i bezpieczeństwa pracy, zwiększenie efektywności procesów realizowanych przez jednostki resortu finansów, poprawa dostępności i jakość obsługi obywateli, skrócenie czasu realizacji spraw oraz ograniczenie kosztów funkcjonowania administracji.

Kryterium oceny możliwości finansowania inwestycji z innych źródeł

Powyższe kryterium nakłada obowiązek udowodnienia, że podjęto wyczerpujące kroki w celu pozyskania alternatywnego finansowania zewnętrznego, głównie z udziałem środków europejskich – w tym obowiązkowy przegląd dostępności takich środków. Należy zbadać możliwość finansowania projektu ze środków bezzwrotnej pomocy UE i źródeł, które nie mają negatywnego wpływu na dług publiczny i / lub wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych. Analiza powinna również wskazywać maksimum kwoty możliwego dofinansowania, warunków kwalifikowalności oraz czasu obowiązywania programów.